

OBWIESZCZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO I USŁUG

z dnia 21 stycznia 1977 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. zmieniającej ustawę o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. Nr 40, poz. 234) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. Nr 23, poz. 164) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 18 lipca 1974 r. o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 27,

poz. 158) oraz ustawą z dnia 18 grudnia 1976 r. zmieniającą ustawę o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. Nr 40, poz. 234) z zachowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła nie obejmuje następujących przepisów:

1) art. 44 w brzmieniu:

„Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1973 r., z wyjątkiem art. 57 ust. 1 i art. 24 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

2) art. 52 w brzmieniu:

„Art. 52. Do spraw o wydanie uprawnień przemysłowych wszczętych na podstawie przepisów wymienionych w art. 45 ust. 1 i w art. 46 ust. 1 i do dnia wej-

ścia w życie ustawy nie zakończonych stosuje się przepisy niniejszej ustawy.”;

3) art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. zmieniającej ustawę o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz. U. Nr 40, poz. 234) w brzmieniu:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1977 r.”.

Minister Handlu Wewnętrznego i Usług: *A. Kowalik*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 21 stycznia 1977 r. (poz. 20).

USTAWA

z dnia 8 czerwca 1972 r.

o wykonywaniu i organizacji rzemiosła.

W celu stworzenia sprzyjających warunków do dalszego rozwoju działalności rzemiosła i wykorzystania jego możliwości gospodarczych stosownie do potrzeb społecznych i harmonijnego rozwoju gospodarki narodowej, zwłaszcza w zakresie zaspokajania potrzeb ludności i rolnictwa na usługi i wyroby rynkowe, oraz zwiększenia roli rad narodowych w kierowaniu tą dziedziną działalności indywidualnej postanawia się, co następuje:

DZIAŁ I

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Rzemiosłem w rozumieniu ustawy jest zawodowe wykonywanie przez osobę fizyczną we własnym imieniu gospodarczej działalności wytwórczej i usługowej.

2. Ustawa nie dotyczy:

- 1) działalności handlowej i przemysłu gastronomicznego,
- 2) działalności wytwórczej z zakresu gospodarki rolnej, ogrodniczej, leśnej i hodowlanej,
- 3) usług w dziedzinie przewozu i spedycji,
- 4) usług w zakresie projektowania robót budowlanych i opracowań technicznych,
- 5) usług z zakresu geodezji,
- 6) publicznej działalności artystycznej i rozrywkowej,
- 7) zakładów naukowych, pracy zawodowej nauczycieli i wychowawców,
- 8) zakładów leczniczych, ambulatoriów, przychodni, poradni zdrowia,
- 9) działalności wydawniczej, poligraficznej i fonograficznej,
- 10) usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów,
- 11) usług w zakresie pośrednictwa przy zawieraniu małżeństw, usług biur pisania podań, biur tłumaczeń, przepisywania na maszynie i usług biurowych,
- 12) usług hotelarskich,
- 13) pracy nakładczej,

14) działalności wytwórczej i usługowej prowadzonej osobiście przez artystów — plastyków i fotografików będących członkami związków twórców bądź posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu artysty plastyka lub fotografa stwierdzone zaświadczeniem Ministerstwa Kultury i Sztuki,

15) wytwórczości ludowej i artystycznej.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia określić dalsze rodzaje działalności gospodarczej, których ustawa nie dotyczy.

Art. 2. Rzemiosło powinno być wykonywane zgodnie z wytycznymi narodowego planu gospodarczego, określającymi kierunki jego działania oraz zadania gospodarcze organizacji rzemieślniczych, a także środki dla ich realizacji.

Art. 3. 1. Rzemiosło może być wykonywane przez osobę fizyczną posiadającą odpowiednie uprawnienie wydane przez właściwy organ administracji państwowej.

2. Uprawnienia do wykonywania rzemiosła wydaje się w formie:

- 1) potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła,
- 2) zezwolenia na wykonywanie rzemiosła.

3. Uprawnienie wydaje się na rodzaj rzemiosła wskazany przez zainteresowaną osobę.

4. Osoba występująca o wydanie uprawnienia obowiązana jest wskazać siedzibę zakładu rzemieślniczego, a także tytuł prawny do zajmowania potrzebnych w tym celu pomieszczeń lub terenu.

5. Jeżeli z rodzaju wykonywanego rzemiosła wynikać może zagrożenie zdrowia lub życia albo istotnych interesów osób korzystających ze świadczeń lub zatrudnionych przez rzemieślnika pracowników, uprawnienie do wykonywania rzemiosła wydaje się jedynie osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

6. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady oznaczania rodzaju rzemiosła w wydawanych uprawnieniach, uwzględniające obowiązującą klasyfikację gospodarki narodowej (ust. 3),

2) rodzaje rzemiosł, których wykonywanie wymaga posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych (ust. 5).

7. Wydanie uprawnienia do wykonywania rzemiosła osobie zatrudnionej w jednostce gospodarki społecznej wymaga przedłożenia pisemnej zgody tej jednostki na uboczne wykonywanie określonego rzemiosła. Uprawnienie podlega cofnięciu w przypadku utraty zgody pracodawcy. Uprawnienie wydaje się wyłącznie na działalność polegającą na świadczeniu usług dla ludności i rolnictwa.

Rozdział 2

Potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła.

Art. 4. 1. Potwierdzenie zgłoszenia wykonywania rzemiosła wydaje się na wniosek zainteresowanej osoby, jeżeli przedmiotem działalności będzie świadczenie usług dla ludności lub rolnictwa, wytwarzanie artykułów użytkowych przeznaczonych na zaopatrzenie rynku oraz wyrobów o charakterze regionalnym, pamiątkarskim i artystycznym osobiście lub, przy pomocy członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym i nie więcej niż jednego pracownika oraz dwóch emerytów lub rencistów. Jeżeli wniosek odpowiada tym warunkom, nie można odmówić wydania potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła.

2. Osoby wykonujące rzemiosło na podstawie potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła mogą również wykonywać usługi konserwacyjno-naprawcze i remontowo-budowlane na rzecz miejscowych jednostek gospodarki społecznej.

3. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami może określić w drodze rozporządzenia rodzaje rzemiosł, które mimo zachowania warunków wskazanych w ust. 1 mogą być wykonywane wyłącznie po wydaniu zezwolenia na wykonywanie rzemiosła.

4. Osoby posiadające stosownie do przepisów o nauce zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy uprawnienia do szkolenia uczniów mogą zatrudniać uczniów w liczbie dopuszczonej przez te przepisy.

5. W uzasadnionych gospodarczo i społecznie przypadkach organ, który wydał potwierdzenie zgłoszenia wykonywania rzemiosła, może zezwolić osobie posiadającej to uprawnienie na okresowe zatrudnienie większej niż wymieniona w ust. 1 liczby pracowników.

Rozdział 3

Zezwolenie na wykonywanie rzemiosła.

Art. 5. 1. Zezwolenie na wykonywanie rzemiosła może być wydane jednej osobie albo dwu lub więcej osobom, zamierzającym wspólnie wykonywać rzemiosło.

2. Zezwolenie na wykonywanie rzemiosła uprawnia do zatrudniania przez osobę wykonującą rzemiosło członków rodziny pozostających z nią we wspólnym gospodarstwie domowym oraz uczniów w liczbie dopuszczonej przez przepisy o nauce zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy.

3. Zezwolenie na wykonywanie rzemiosła uprawnia do zatrudniania sześciu, a w rzemiosłach budowlanych ośmiu pracowników. Ponadto zezwolenie uprawnia do zatrudniania do dwóch emerytów lub rencistów oraz pracowników nie zatrudnionych bezpośrednio przy wykonywaniu rzemiosła (sprzedaż wyrobów, utrzymywanie czystości, prowadzenie kasy).

4. Organ wydający zezwolenie na wykonywanie rzemiosła może na wniosek zainteresowanej osoby wyrazić zgodę na zatrudnienie większej, niż wymieniono w ust. 3, liczby pracowników, jeżeli zwiększenie zatrudnienia uzasadnione będzie ze względu na rodzaj rzemiosła, istniejące zapotrzebowanie na dane wyroby lub usługi oraz nadwyżki siły roboczej na danym terenie.

5. Właściwość organów administracji państwowej w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych oraz tryb wydawania tych zezwoleń określają odrębne przepisy.

Art. 6. Wydania zezwolenia na wykonywanie rzemiosła można odmówić:

- 1) osobie, która została skazana prawomocnym orzeczeniem sądu, jeżeli z charakteru przestępstwa wynika, że prowadzenie przez tę osobę zamierzonej działalności gospodarczej zagraża interesowi społecznemu
- 2) jeżeli zamierzona działalność ze względu na jej rodzaj, rozmiary, miejsce wykonywania lub niezgodność z zasadami racjonalnego zatrudniania wykwalifikowanych kadr byłaby sprzeczna z interesem społecznym.

Rozdział 4

Kwalifikacje zawodowe.

Art. 7. 1. Dowodami posiadania kwalifikacji zawodowych do wykonywania rzemiosła są:

- 1) dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła,
- 2) świadectwo czeladnicze w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła w połączeniu z dowodem wykonywania pracy w tym zawodzie przez okres co najmniej dwóch lat po uzyskaniu świadectwa czeladniczego bądź wykonywania pracy przez okres pięciu lat przed uzyskaniem świadectwa czeladniczego,
- 3) tytuł robotnika wykwalifikowanego odpowiadający rodzajowi danego rzemiosła w połączeniu z dowodem wykonywania pracy w tym zawodzie przez okres co najmniej dwóch lat po uzyskaniu tytułu robotnika wykwalifikowanego,
- 4) dyplom lub świadectwo ukończenia wyższej lub średniej szkoły technicznej albo artystycznej, której program obejmuje wiadomości niezbędne do wykonywania rzemiosła, w połączeniu z dowodem wykonywania pracy odpowiadającej rodzajowi rzemiosła przez okres co najmniej dwóch lat.

2. Jeżeli przepisy szczególne uzależniają wykonywanie określonego rzemiosła od posiadania także innych kwalifikacji niż wymienione w ust. 1, osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia powinna się wykazać posiadaniem takich kwalifikacji.

Art. 8. 1. Organ właściwy do wydania uprawnienia może w uzasadnionych przypadkach zwalniać poszczególne osoby od obowiązku przedstawienia dowodów posiadania kwalifikacji zawodowych lub uznać za wystarczającą pracę w zawodzie w okresie krótszym, niż wskazano w art. 7 ust. 1, jeżeli osoby te wykażą w inny sposób posiadanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania danego rzemiosła.

2. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1; organ wydający uprawnienie zasięga opinii izby rzemieślniczej, a o ile chodzi o osoby legitymujące się świadectwami szkolnymi — właściwego terenowego organu administracji państwowej. Izba rzemieślnicza może uzależnić wydanie opinii od przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego.

Art. 9. 1. Izby rzemieślnicze powołują komisje egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminów mistrzowskich i czeladniczych oraz egzaminów sprawdzających.

2. Zasady powoływania komisji egzaminacyjnych, ich skład, sposób przeprowadzania egzaminów, wzory dyplomów i świadectw, zasady wynagradzania członków komisji oraz wysokość opłat egzaminacyjnych ustala regulamin wydany przez Centralny Związek Rzemiosła i zatwierdzony przez Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług.

Art. 10. 1. Do egzaminu mistrzowskiego może być dopuszczona osoba, która posiada świadectwo czeladnicze lub dowód posiadania równorzędnych kwalifikacji w danym zawodzie oraz dowody stwierdzające wykonywanie pracy w danym rzemiosle przez okres co najmniej trzech lat.

2. Do egzaminu mistrzowskiego może być również dopuszczona osoba nie posiadająca świadectwa czeladniczego lub dowodu posiadania równorzędnych kwalifikacji, która wykaże, iż przez okres co najmniej sześciu lat wykonywała samodzielnie rzemiosło na podstawie używanego uprawnienia.

3. Osoba, która złożyła egzamin mistrzowski przed właściwą komisją egzaminacyjną, otrzymuje dyplom mistrza rzemieślniczego w określonym zawodzie.

Art. 11. 1. Do egzaminu czeladniczego może być dopuszczona osoba, która ukończyła naukę zawodu w rzemieślniczym zakładzie pracy i spełnia inne warunki określone przepisami o nauce zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy, a także osoba pełnoletnia, która w inny sposób niż w trybie tych przepisów nabyła umiejętności wykonywania danego rzemiosła. Egzamin powinien objąć sprawdzenie umiejętności praktycznych i wiadomości teoretycznych w zakresie objętym programem szkolenia uczniów rzemieślniczych.

2. Osoba, która złożyła egzamin czeladniczy przed właściwą komisją egzaminacyjną, otrzymuje świadectwo czeladnicze w określonym zawodzie.

Art. 12. 1. Egzamin sprawdzający posiadanie kwalifikacji niezbędnych do wykonywania rzemiosła polega na stwierdzeniu praktycznych umiejętności wykonywania danego rzemiosła.

2. Egzamin sprawdzający przeprowadza właściwa komisja egzaminacyjna. Osoba, która złożyła egzamin sprawdzający, otrzymuje zaświadczenie stwierdzające zakres

wykazanych kwalifikacji zawodowych do wykonywania określonego rzemiosła.

Rozdział 5

Wykonywanie rzemiosła.

Art. 13. 1. Siedziba zakładu rzemieślniczego powinna być oznaczona na zewnątrz w sposób widoczny. W oznaczeniu tym należy uwidocznić dokładnie i czytelnie imię i nazwisko osoby wykonującej rzemiosło oraz rodzaj wykonywanego rzemiosła.

2. Postanowienia ust. 1 dotyczą odpowiednio pieczętek i druków używanych przy wykonywaniu rzemiosła.

Art. 14. Osoby, które w ramach posiadanego uprawnienia do wykonywania rzemiosła prowadzą działalność usługową, mogą wykonywać usługi w zakładzie rzemieślniczym lub w miejscu wskazanym przez zamawiającego, a także posiadać punkty przyjmowania zamówień.

Art. 15. 1. Osoba wykonująca określone rzemiosło może podejmować wszelkie czynności i prace niezbędne do całkowitego wykonania i wykończenia wyrobu lub wykonania świadczonej usługi. Osoba ta przy wykonywaniu rzemiosła może korzystać z usług innych rzemieślników, rzemieślniczych spółdzielni i innych jednostek gospodarki społecznej oraz zamawiać wykonanie elementów do wytwarzania wyrobów lub świadczenia usług.

2. Osoba wykonująca rzemiosło może w uzasadnionych przypadkach udzielić pełnomocnictwa do wykonywania rzemiosła. Udzielenie pełnomocnictwa wymaga zgody organu, który wydał uprawnienie do wykonywania rzemiosła.

Art. 16. 1. Osoba wykonująca rzemiosło, może sprzedawać własne wyroby w miejscu wykonywania rzemiosła oraz na targach i targowiskach, a także wysyłać lub dostarczać je odbiorcom.

2. Zasady sprzedaży wyrobów własnych w odrębnych punktach sprzedaży, na targach i targowiskach oraz wyrobów obcej produkcji przez osoby wykonujące usługi określają odrębne przepisy.

Rozdział 6

Cofanie i wygasanie uprawnień.

Art. 17. 1. Uprawnienie podlega cofnięciu, jeżeli osobie posiadającej uprawnienie prawomocnym orzeczeniem sądu zakazano prowadzenia działalności wytwórczej lub usługowej albo wykonywania zawodu.

2. Uprawnienie może być cofnięte, jeżeli osoba, której wydano to uprawnienie:

- 1) została skazana prawomocnym orzeczeniem sądu za przestępstwo, a charakter czynu przestępczego i osoba sprawcy nasuwa uzasadnione wątpliwości co do rzetelnego i zgodnego z interesem społecznym wykonywania rzemiosła,
- 2) prowadzi działalność gospodarczą w sposób powodujący uzasadnione skargi na rzetelność wykonywania produkcji lub świadczenia usług, z tym że cofnięcie uprawnienia może nastąpić na wniosek izby rzemieślniczej.

niczej lub z urzędu po porozumieniu z izbą rzemieślniczą,

- 3) zmieniła w sposób zasadniczy rodzaj wykonywanego rzemiosła lub zmieniła siedzibę zakładu rzemieślniczego, określone w zezwoleniu bez zgody organu, który je wydał, lub przekroczyła dopuszczalny stan zatrudnienia,
- 4) zawarła umowę spółki w celu wspólnego wykonywania rzemiosła lub udzieliła pełnomocnictwa do wykonywania rzemiosła bez zgody organu, który wydał uprawnienie,
- 5) nie wykonuje rzemiosła przez okres dłuższy niż 6 miesięcy bez ważnych powodów.

3. Organ, który wydał decyzję o cofnięciu uprawnienia, ustala jednocześnie termin zaprzestania wykonywania rzemiosła. Ustalony termin, który z wyjątkiem sytuacji określonej w ust. 1 nie może być krótszy niż 3 miesiące, powinien umożliwić zainteresowanemu zlikwidowanie wykonywania rzemiosła.

Art. 18. 1. Uprawnienie do wykonywania rzemiosła wygasa w przypadku:

- 1) rezygnacji z dalszego wykonywania rzemiosła,
- 2) zbycia lub wydzierżawienia zakładu.

2. O wygaśnięciu uprawnienia orzeka organ właściwy do jego wydania. Wydane uprawnienie podlega zwrotowi do organu, który je wydał.

Art. 19. 1. Na podstawie uprawnienia wydanego rzemieślnikowi może być po jego śmierci nadal wykonywane rzemiosło w ramach określonych w tym uprawnieniu na rachunek spadkobierców pozostających na utrzymaniu rzemieślnika do chwili jego śmierci, jeżeli są nimi zstępni albo współmałżonek.

2. Na rachunek zstępnych rzemiosło może być wykonywane do czasu osiągnięcia przez nich pełnoletności lub ukończenia nauki w szkołach średnich lub wyższych.

3. Jeżeli wykonywanie danego rzemiosła uzależnione jest od posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych, osoba ustanowiona do wykonywania rzemiosła na rachunek spadkobierców powinna posiadać takie kwalifikacje.

4. Wykonywanie rzemiosła na rachunek spadkobierców wymaga przedniego uzyskania zgody organu właściwego do wydania zezwolenia. W razie spełnienia warunków określonych w ust. 1 i 3 nie można odmówić wyrażenia zgody.

Rozdział 7

Właściwość organów i postępowanie w sprawach uprawnień do wykonywania rzemiosła.

Art. 20. Organem pierwszej instancji właściwym do wydawania uprawnień do wykonywania rzemiosła oraz w innych sprawach określonych w ustawie związanych z wykonywaniem rzemiosła — jest terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwy ze względu na siedzibę zakładu.

Art. 21. 1. Decyzje w sprawie wydania zezwolenia na wykonywanie rzemiosła organ właściwy podejmuje po zasięgnięciu opinii cechu, a w razie potrzeby także po za-

sięgnięciu opinii zainteresowanych organów administracji państwowej lub organizacji gospodarczych.

2. Decyzje o cofnięciu uprawnienia organ właściwy podejmuje po wysłuchaniu wyjaśnień zainteresowanego oraz po zasięgnięciu opinii cechu, a o ile chodzi o członków rzemieślniczych spółdzielni, także tej spółdzielni

Art. 22. 1. Organy właściwe do wydawania uprawnień do wykonywania rzemiosła uprawnione są do przeprowadzania kontroli działalności osób wykonujących rzemiosło w zakresie posiadania wymaganych uprawnień i zgodności tej działalności z przepisami niniejszej ustawy.

2. W przypadku stwierdzenia wykonywania rzemiosła bez wymaganego uprawnienia organ wskazany w ust. 1 zakazuje dalszego jego wykonywania, a w przypadku stwierdzenia uchybienia obowiązkowi wynikającemu z ustawy wezwie osobę wykonującą rzemiosło do usunięcia tych uchybień w określonym terminie. W przypadku powstania wątpliwości, iż przy wykonywaniu rzemiosła naruszone zostały przepisy o ochronie zdrowia lub życia zatrudnionych lub innych osób, organ wskazany w ust. 1 zawiadomi o tym inspektora pracy lub właściwy organ administracji państwowej.

DZIAŁ II

Rozdział 1

Organizacje rzemieślnicze.

Art. 23. Organizacjami samorządu rzemieślniczego są:

- 1) cechy,
- 2) spółdzielnie rzemieślnicze,
- 3) izby rzemieślnicze,
- 4) Centralny Związek Rzemiosła.

Rozdział 2

Cechy.

Art. 24. 1. Cech jest społeczno-zawodową organizacją rzemieślników; członkami cechu są osoby wymienione w ust. 2.

2. Obowiązek należenia do cechu, właściwego ze względu na przedmiot i miejsce wykonywania działalności, mają osoby posiadające uprawnienia do wykonywania rzemiosła, z wyjątkiem osób określonych w art. 3 ust. 7, których przynależność do cechu nie jest obowiązkowa.

3. Cech nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru przez upoważniony do tego terenowy organ administracji państwowej, określony w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

4. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z Centralnym Związkiem Rzemiosła określi w drodze rozporządzenia zasady tworzenia, rejestracji, łączenia i likwidacji cechów, przynależności rzemieślników do cechów oraz zakres nadzoru terenowych organów administracji państwowej nad ich działalnością.

Art. 25. 1. Do zadań cechu należy:

- 1) prowadzenie wśród członków pracy społeczno-wychowawczej, mającej na celu szerzenie zasad etyki zawo-

dowej oraz wykonywania rzemiosła zgodnie z interesem społecznym,

- 2) reprezentowanie członków cechu wobec terenowych organów administracji państwowej, organizacji społecznych i gospodarczych oraz przedstawianie właściwym terenowym organom administracji państwowej wniosków co do wykorzystania możliwości gospodarczych członków cechu,
- 3) organizowanie pomocy dla członków cechu w dziedzinie podnoszenia kwalifikacji zawodowych i rozwoju postępu technicznego oraz poprawy warunków wykonywania rzemiosła,
- 4) wykonywanie kontroli działalności zakładów rzemieślniczych i rozpatrywanie skarg na działalność członków cechu,
- 5) inicjowanie, organizowanie i nadzorowanie nauki rzemiosła w zakładach rzemieślniczych oraz kontrolowanie wypełniania przez młodocianych zatrudnionych w celu nauki zawodu obowiązku dokształcania się w szkole,
- 6) sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach rzemieślniczych,
- 7) organizowanie działalności socjalnej i kulturalno-oświatowej dla członków cechu, uczniów i pracowników zakładów rzemieślniczych i cechu,
- 8) współdziałanie z właściwym związkiem zawodowym w organizowaniu działalności socjalnej i kulturalno-oświatowej dla uczniów i pracowników zakładów rzemieślniczych,
- 9) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych.

2. Do zadań cechu należy ponadto inicjowanie i popieranie rozwoju spółdzielni rzemieślniczych zrzeszających członków cechu i ściśle współdziałanie z tymi spółdzielniami w zakresie udzielania rzemieślnikom pomocy przy wykonywaniu rzemiosła.

Art. 26. 1. Organami cechu są: walne zgromadzenie członków, zarząd, komisja rewizyjna i sąd cechowy.

2. Zakres i tryb działania cechu i jego organów oraz tryb odwoływania od uchwał organów cechu określa statut cechu.

3. Centralny Związek Rzemiosła, po uzgodnieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług, ustala zasady, jakimi powinny odpowiadać statuty cechów.

Art. 27. 1. Członkowie cechu podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądem cechowym za naruszenie:

- 1) statutowych obowiązków członka cechu i uchwał statutowych organów organizacji rzemieślniczych,
- 2) zasad etyki zawodowej lub rzetelnego wykonywania zawodu.

2. Kary są następujące:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) pozbawienie prawa do korzystania z określonych świadczeń cechu, przewidzianych w statucie, na okres do 1 roku.

4) pozbawienie prawa wybieralności do organów cechowych na okres do 3 lat.

3. W uzasadnionych przypadkach sąd cechowy może niezależnie od orzeczenia kary wystąpić z wnioskiem o cofnięcie uprawnienia do wykonywania rzemiosła lub pozbawienia prawa szkolenia uczniów.

4. Od orzeczenia sądu cechowego służy odwołanie do rzemieślniczego sądu odwoławczego, działającego przy izbie rzemieślniczej, w ciągu 1 miesiąca licząc od dnia doręczenia orzeczenia. Orzeczenia rzemieślniczego sądu odwoławczego są ostateczne.

5. Właściwość, zasady i tryb postępowania przed sądem cechowym określa regulamin wydany przez Centralny Związek Rzemiosła.

Art. 28. 1. Członkowie cechu obowiązani są do uiszczania składek członkowskich. Wysokość składek członkowskich ustala walne zgromadzenie członków cechu według zasad ustalonych przez Centralny Związek Rzemiosła.

2. Składki członkowskie podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 3

Spółdzielnie rzemieślnicze.

Art. 29. 1. Spółdzielnie rzemieślnicze są organizowane i działają na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. z 1961 r. Nr 12, poz. 61 i z 1974 r. Nr 47, poz. 281), zwanej dalej „ustawą o spółdzielniach”, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

2. Spółdzielnie rzemieślnicze zrzeszają rzemieślników, których siedziby zakładów znajdują się na terenie objętym zakresem działania spółdzielni. Członkami spółdzielni mogą być również cechy oraz pracownicy spółdzielni.

3. Dla prowadzenia działalności mającej na celu obsługę potrzeb gospodarczych rzemiosła mogą być zakładane spółdzielnie rzemieślnicze osób prawnych.

4. Spółdzielnie rzemieślnicze współdziałają z cechami w sprawach objętych ich zakresem działania.

Art. 30. Zadaniem spółdzielni rzemieślniczych jest organizowanie, w ramach narodowych planów gospodarczych, działalności usługowej i wytwórczej rzemiosła, udzielanie pomocy rzemieślnikom w wykonywaniu ich zadań oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej i społeczno-wychowawczej. W szczególności do zadań tych spółdzielni należy:

- 1) prowadzenie działalności w zakresie zaopatrywania rzemieślników w surowce, materiały, części zamienne, maszyny i narzędzia pracy,
- 2) organizowanie i prowadzenie zbytu wyrobów i usług rzemieślników,
- 3) prowadzenie własnej działalności gospodarczej związanej z realizacją zadań statutowych,
- 4) upowszechnianie, przy współpracy z cechami, spółdzielczych form działania rzemiosła,

- 5) prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej wśród członków i pracowników,
- 6) zaspokajanie potrzeb socjalnych pracowników.

Rozdział 4

Izby rzemieślnicze.

Art. 31. 1. Izby rzemieślnicze są społeczno-zawodowymi i gospodarczymi organizacjami rzemiosła.

2. Członkami izby rzemieślniczej są cechy i spółdzielnie rzemieślnicze działające na rzecz rzemiosła, mające siedzibę na terenie działalności izby rzemieślniczej.

3. Działalność izby rzemieślniczej może obejmować jedno lub więcej województw.

4. Centralny Związek Rzemiosła po porozumieniu z zainteresowanymi terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego tworzy i znosi izby rzemieślnicze oraz określa ich terenowy zakres działania, nazwę i siedzibę.

5. Izba rzemieślnicza posiada osobowość prawną.

Art. 32. 1. Do zadań izby rzemieślniczej należy nadzór i koordynowanie działalności rzemiosła, cechów i spółdzielni rzemieślniczych, rozwijanie planowej działalności rzemiosła oraz udzielanie mu wszechstronnej pomocy, a w szczególności:

- 1) reprezentowanie rzemiosła, cechów i spółdzielni rzemieślniczych wobec terenowych organów władzy i administracji państwowej oraz organizacji społecznych i gospodarczych,
- 2) współdziałanie z właściwymi terenowymi organami administracji państwowej w sprawach ustalania kierunków rozwoju i zadań rzemiosła, cechów i spółdzielni rzemieślniczych oraz wytycznych do planów gospodarczych spółdzielni i ich realizacji,
- 3) współdziałanie z organizacjami koordynującymi działalność gospodarczą w poszczególnych branżach, w tym również z branżowymi organizacjami zaopatrzenia materiałowego i obrotu towarowego,
- 4) współdziałanie z właściwym związkiem zawodowym w sprawach dotyczących pracowników zatrudnionych w zakładach i organizacjach rzemieślniczych,
- 5) współdziałanie z organizacjami młodzieżowymi w zakresie nauki zawodu w zakładach rzemieślniczych,
- 6) sprawowanie nadzoru nad działalnością zrzeszonych organizacji,
- 7) czuwanie nad szkoleniem uczniów w zakładach rzemieślniczych i otaczanie ich opieką oraz utrzymywanie współpracy z terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w czasie szkolenia teoretycznego uczniów w szkołach kształcących i ośrodkach szkolenia zawodowego,
- 8) przeprowadzanie egzaminów czeladniczych i mistrzowskich oraz innych egzaminów kwalifikacyjnych, jak również podnoszenie kwalifikacji zawodowych rzemieślników,
- 9) organizowanie i prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej, socjalnej i kulturalno-oświatowej,

- 10) szerzenie i rozwijanie spółdzielczych form gospodarowania w rzemiośle,
- 11) powoływanie rzeczoznawców do wydawania opinii w zakresie spraw dotyczących rzemiosła,
- 12) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych oraz uchwał organów Centralnego Związku Rzemiosła.

2. Izba rzemieślnicza może w przypadkach naruszenia przez statutowe organy jednostek w niej zrzeszonych przepisów prawa oraz uchwał izby rzemieślniczej i Centralnego Związku Rzemiosła uchylać uchwały tych organów, z wyjątkiem uchwał walnych zgromadzeń.

3. W odniesieniu do uchwał walnych zgromadzeń — w przypadkach wskazanych w ust. 2 — izbie rzemieślniczej służy prawo zawieszania wykonania tych uchwał. Zawieszenie uchwały może nastąpić w ciągu czterech tygodni od dnia powzięcia o niej wiadomości. W takim przypadku, w terminie 7 dni od daty zawieszenia uchwały walnego zgromadzenia, należy zgłosić wniosek do Centralnego Związku Rzemiosła o uchylenie tej uchwały. Zarząd Centralnego Związku Rzemiosła obowiązany jest w terminie czterech tygodni od otrzymania wniosku podjąć uchwałę o utrzymaniu w mocy lub uchyleniu uchwały walnego zgromadzenia.

Art. 33. 1. Organami izby rzemieślniczej są:

- 1) zjazd delegatów cechów i spółdzielni rzemieślniczych,
- 2) rada izby,
- 3) zarząd,
- 4) komisja rewizyjna,
- 5) odwoławczy sąd rzemieślniczy.

2. Szczegółowy zakres, zasady i tryb działania izby i jej organów, tryb powoływania organów oraz tryb odwoływania od uchwał organów izby określa statut izby.

3. Właściwość, zasady i tryb postępowania przed odwoławczym sądem rzemieślniczym określa regulamin wydany przez Centralny Związek Rzemiosła.

4. Centralny Związek Rzemiosła, po uzgodnieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług i Naczelną Radą Spółdzielczą, ustala zasady, jakim powinny odpowiadać statuty izb rzemieślniczych.

5. Statut izby rzemieślniczej uchwała i zmienia zjazd delegatów cechów i spółdzielni rzemieślniczych. Statut wymaga stwierdzenia przez Centralny Związek Rzemiosła jego zgodności z zasadami, o których mowa w ust. 4, oraz zatwierdzenia przez terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, właściwy dla siedziby izby rzemieślniczej; jeżeli izba rzemieślnicza działa na obszarze więcej niż jednego województwa, zatwierdzenie statutu następuje po porozumieniu z terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, na których obszarze działa izba.

Art. 34. Izba rzemieślnicza ma prawo umieszczania na dokumentach kwalifikacji zawodowych rzemieślników pieczęci z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 35. 1. Dla realizacji określonych statutowych zadań gospodarczych, szkoleniowych i socjalnych izba rzemieślnicza może powoływać własne wyodrębnione organizacyjnie zakłady.

2. Zasady powoływania i prowadzenia zakładów, o których mowa w ust. 1, określają wytyczne Centralnego Związku Rzemiosła, wydane po uzgodnieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług i Ministrem Finansów,

Rozdział 5

Centralny Związek Rzemiosła.

Art. 36. 1. Centralny Związek Rzemiosła jest centralną społeczno-zawodową i gospodarczą organizacją rzemiosła.

2. Członkami Centralnego Związku Rzemiosła są izby rzemieślnicze.

3. Centralny Związek Rzemiosła posiada osobowość prawną.

Art. 37. 1. Zadaniem Centralnego Związku Rzemiosła jest nadzór i koordynacja działalności organizacji rzemieślniczych, rozwijanie planowej działalności rzemieślników, cechów, spółdzielni rzemieślniczych i izb rzemieślniczych oraz zapewnienie im wszechstronnej pomocy. Do zadań Centralnego Związku Rzemiosła należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie rzemiosła i organizacji rzemieślniczych wobec organów władzy i administracji państwowej oraz organizacji społecznych i gospodarczych,
- 2) opracowywanie ogólnokrajowych wytycznych rozwoju rzemiosła i jego działalności gospodarczej, zgodnie z kierunkami wynikającymi z narodowych planów gospodarczych,
- 3) opracowywanie i opiniowanie projektów aktów prawodawczych dotyczących rzemiosła,
- 4) koordynowanie i nadzór nad działalnością izb rzemieślniczych, spółdzielni rzemieślniczych oraz cechów,
- 5) ustalanie zasad, jakim powinny odpowiadać statuty organizacji rzemieślniczych,
- 6) ustalanie, w oparciu o przepisy wskazane w art. 42, zasad ustalania składek członkowskich na rzecz cechów i opłat za usługi świadczone przez cechy oraz szczegółowych zasad gospodarki finansowej organizacji rzemieślniczych,
- 7) ustalanie zasad prowadzenia działalności społeczno-wychowawczej, socjalnej, szkoleniowej i kulturalno-oświatowej przez organizacje rzemieślnicze,
- 8) współdziałanie z właściwym związkiem zawodowym w organizowaniu działalności społeczno-wychowawczej, socjalnej i kulturalno-oświatowej,
- 9) zawieranie układów zbiorowych pracy dla pracowników zakładów i organizacji rzemieślniczych,
- 10) wykonywanie innych zadań określonych w przepisach szczególnych.

2. Centralny Związek Rzemiosła może w przypadkach naruszenia — przez statutowe organy izb rzemieślniczych — przepisów prawa, statutu lub uchwał Centralnego Związku Rzemiosła uchylać uchwały tych organów.

3. W przypadkach naruszenia przez walne zgromadzenie organizacji rzemieślniczych zrzeszonych w izbie rzemieślniczej przepisów prawa, statutu lub uchwał Central-

nego Związku Rzemiosła i izby rzemieślniczej Centralnemu Związkowi Rzemiosła służy prawo uchylania uchwał tego organu.

4. Centralnemu Związkowi Rzemiosła służy również prawo zawieszania w czynnościach członków zarządu cechów i spółdzielni rzemieślniczych oraz izb rzemieślniczych, jeżeli działalnością swoją naruszają przepisy prawa, statut lub uchwały Centralnego Związku Rzemiosła, lub odwoływania ich, jeżeli ich działalność jest rażąco sprzeczna z przepisami prawa, statutem lub uchwałami Centralnego Związku Rzemiosła. W przypadku odwołania członka zarządu Centralny Związek Rzemiosła pełnienie jego funkcji może powierzyć tymczasowo innej osobie na okres nie dłuższy niż 1 rok. Powierzenie funkcji innej osobie może mieć miejsce również wówczas, gdy z przyczyn innych niż odwołanie członków zarządu lub członkowie zarządu nie mogą pełnić swych obowiązków. Centralny Związek może przekazać izbom rzemieślniczym prawo zawieszania i odwoływania członków zarządu cechów i spółdzielni rzemieślniczych.

Art. 38. Do realizacji określonych statutowych zadań gospodarczych, szkoleniowych i socjalnych Centralny Związek Rzemiosła może, po uzgodnieniu z Ministrem Handlu Wewnętrznego i Usług i Ministrem Finansów, powoływać własne wyodrębnione organizacyjnie zakłady.

Art. 39. 1. Poza uprawnieniami określonymi niniejszą ustawą Centralnemu Związkowi Rzemiosła przysługują w stosunku do spółdzielni rzemieślniczych uprawnienia centralnego związku spółdzielczego, przewidziane w ustawie o spółdzielniach.

2. Centralny Związek Rzemiosła może przekazać uprawnienia, o których mowa w ust. 1, izbom rzemieślniczym, z wyjątkiem uprawnień przewidzianych w art. 39 ustawy o spółdzielniach.

3. W stosunku do Centralnego Związku Rzemiosła oraz izb rzemieślniczych w zakresie ich działalności dotyczącej spółdzielni Naczelnej Radzie Spółdzielczej przysługują uprawnienia określone w ustawie o spółdzielniach.

Art. 40. 1. Organami Centralnego Związku Rzemiosła są:

- 1) krajowy zjazd delegatów,
- 2) rada,
- 3) zarząd,
- 4) komisja rewizyjna.

2. Szczegółowe zasady, zakres i tryb działania Centralnego Związku Rzemiosła i tryb powoływania jego organów oraz odwoływania od uchwał organów Centralnego Związku określi statut Centralnego Związku Rzemiosła.

3. Statut Centralnego Związku Rzemiosła uchwała i zmienia krajowy zjazd delegatów. Statut podlega zatwierdzeniu przez Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług, po porozumieniu z Naczelną Radą Spółdzielczą.

Rozdział 6

Przepisy wspólne dotyczące organizacji rzemieślniczych.

Art. 41. Rada Ministrów określi zasady, zakres i tryb współdziałania:

- 1) Centralnego Związku Rzemiosła z naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej oraz terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, jak też z Naczelną Radą Spółdzielczą,
- 2) izb rzemieślniczych z terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

Art. 42. Rada Ministrów ustala, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, zasady gospodarki finansowej Centralnego Związku Rzemiosła, izb rzemieślniczych, spółdzielni rzemieślniczych i cechów oraz zakładów własnych tworzonych w trybie art. 35 i 38.

Art. 43. Naczelnym organem administracji państwowej w sprawach uregulowanych niniejszą ustawą jest Minister Handlu Wewnętrznego i Usług.

Art. 44. W celu zapewnienia rzemiosłu warunków do pełnej realizacji zadań wynikających ze społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz wszechstronnej realizacji praw i obowiązków rzemieślników — zasady postępowania w sprawach związanych z wykonywaniem rzemiosła określi Karta Praw i Obowiązków Rzemieślnika.

DZIAŁ III

Rozdział I

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 45. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc przepisy prawa przemysłowego z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. Nr 53, poz. 468 z późniejszymi zmianami) oraz wydane na jego podstawie przepisy wykonawcze.

2. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług w porozumieniu z Ministrem Kultury i Sztuki określi w drodze rozporządzenia istotne cechy wytwórczości ludowej i artystycznej, której prowadzenie nie wymaga posiadania uprawnień do wykonywania rzemiosła.

Art. 46. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc, w zakresie uregulowanym niniejszą ustawą, przepisy ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224 z późniejszymi zmianami) oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie.

Art. 47. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą działalność:

- 1) nie wymagającą uprawnień z powodu zaliczenia jej do przemysłu domowego,
- 2) na podstawie karty rzemieślniczej,
- 3) na podstawie potwierdzenia zgłoszenia przemysłu,
- 4) na podstawie licencji na przemysł okrężny,
- 5) na podstawie zezwolenia na czas nieoznaczony

i zamierzają prowadzić ją na podstawie potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła lub zezwolenia na wykonywanie rzemiosła, powinny wystąpić o wydanie właściwego uprawnienia w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Do czasu uzyskania właściwego uprawnienia osoby zainteresowane mogą prowadzić swą działalność na zasadach dotychczasowych.

Art. 48. 1. Organ właściwy do wydawania zezwolenia na wykonywanie rzemiosła może odmówić jego wydania w przypadkach wskazanych w art. 6 pkt 1.

2. Organ ten odmówi wydania zezwolenia, jeżeli zachodzą przeszkody jego wydania określone w art. 3 ust. 5. Jeśli jednak dla prowadzenia danego rodzaju działalności nie było wymagane posiadanie określonych kwalifikacji zawodowych w myśl przepisów dotychczasowych, a kwalifikacje takie wymagane są stosownie do przepisów ustawy, organ właściwy może zwolnić zainteresowanego od wykazania się kwalifikacjami zawodowymi lub wydać zezwolenie pod warunkiem złożenia egzaminu sprawdzającego w okresie nie przekraczającym 3 lat.

3. Zwalnia się od obowiązku przedstawienia dowodów posiadania kwalifikacji zawodowych osoby, które co najmniej przez 6 lat prowadziły działalność danego rodzaju.

4. W przypadku odmowy wydania zezwolenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 17 ust. 3.

Art. 49. Osoby prowadzące działalność w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie zezwolenia wydanego na czas oznaczony i które zamierzają prowadzić ją nadal powinny najpóźniej w ciągu trzech miesięcy przed upływem terminu ważności zezwolenia wystąpić o wydanie zezwolenia na prowadzenie rzemiosła zgodnie z przepisami niniejszej ustawy. Nie ogranicza to możliwości zastosowania art. 17.

Art. 50. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług określi, w jaki sposób dokonuje się wymiany uprawnień dotychczasowych na uprawnienia wymagane w myśl przepisów ustawy.

Art. 51. Działalność uważana w rozumieniu art. 1 za rzemiosło, prowadzona w dniu wejścia w życie ustawy w formie spółek jawnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych, której współnikami są osoby fizyczne, może być prowadzona w dotychczasowej formie nie dłużej niż przez okres dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 52. 1. Uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie przepisów dotychczasowych dyplomy mistrza w określonym rzemiosle oraz świadectwa czeladnicze uważa się za dowody kwalifikacji zawodowych wymagane stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

2. Uzyskane przed dniem wejścia w życie świadectwa złożenia egzaminu przed komisją egzaminacyjną właściwego zrzeszenia prywatnego przemysłu lub inne świadectwa upoważniające stosownie do przepisów dotychczasowych do prowadzenia tartaków, wytwórni sklejek i oklein, opakowań drewnianych oraz młynów uważa się za dowody kwalifikacji zawodowych, wymagane stosownie do przepisów ustawy.

Art. 53. 1. Traci moc ustawa z dnia 11 września 1956 r. o izbach rzemieślniczych i Związku Izb Rzemieślniczych (Dz. U. Nr 41, poz. 190).

2. W przypadku gdy dotychczasowe przepisy nakładają obowiązki lub przewidyują uprawnienia cechów, izb

rzemieśniczych, Związku Izb Rzemieśniczych, Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnych Wytwórców, Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych w odniesieniu do zrzeszonych w nich osób prowadzących działalność objętą przepisami niniejszej ustawy, obowiązki te i uprawnienia przechodzą odpowiednio na organizacje rzemieśnicze, powołane na jej podstawie.

3. Z chwilą rozpoczęcia działalności przez Centralny Związek Rzemiosła zaprzestają działalności Centralny Związek Rzemieśniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu, Związek Izb Rzemieśniczych, Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych, a ich majątek i zobowiązania przechodzą na Centralny Związek Rzemiosła.

4. Z chwilą zaprzestania działalności przez Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych członkowie ich stają się członkami cechów określonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 4.

5. Z chwilą rozpoczęcia działalności przez izby rzemieśnicze jako wojewódzkie związki rzemiosła zaprzestają działalności odpowiednie dotychczasowe izby rzemieśnicze, oddziały i delegatury organizacji wymienionych w ust. 3, a majątek i zobowiązania izb rzemieśniczych przechodzą na właściwe izby rzemieśnicze jako wojewódzkie związki rzemiosła.

6. Istniejące cechy oraz rzemieśnicze spółdzielnie zaopatrzenia i zbytu dostosują w terminie 6 miesięcy od

dnia rozpoczęcia działalności Centralnego Związku Rzemiosła swoje statuty i działalność do przepisów niniejszej ustawy i przepisów wydanych na jej podstawie.

Art. 54. 1. Pracownicy zatrudnieni w Związku Izb Rzemieśniczych, Centralnym Związku Rzemieśniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu, Ogólnopolskim Zrzeszeniu Prywatnych Wytwórców oraz w Ogólnopolskim Zrzeszeniu Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych stają się pracownikami Centralnego Związku Rzemiosła.

2. Pracownicy zatrudnieni dotychczas w izbach rzemieśniczych i delegaturach wojewódzkich Centralnego Związku Rzemieśniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu oraz w oddziałach i delegaturach zrzeszeń, wymienionych w ust. 1, stają się pracownikami odpowiednich izb rzemieśniczych jako wojewódzkich związków rzemiosła.

Art. 55. 1. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług powoła komisję organizacyjną krajowego zjazdu delegatów Centralnego Związku Rzemiosła oraz określi tryb przeprowadzenia wyborów delegatów na pierwsze zjazdy izb rzemieśniczych jako wojewódzkich związków rzemiosła i pierwszy krajowy zjazd delegatów Centralnego Związku Rzemiosła, a także ustali terminy rozpoczęcia działalności Centralnego Związku Rzemiosła i izb rzemieśniczych jako wojewódzkich związków rzemiosła.

2. Pierwszy krajowy zjazd delegatów Centralnego Związku Rzemiosła uchwali statut Centralnego Związku, dokona wyboru rady Centralnego Związku oraz poweźmie inne uchwały niezbędne dla prawidłowej działalności organizacji rzemieśniczych.